

תולדות ח"כ שיחה ג'

יצחק ברך את יעקב ב"ברכת אברהם", שאף שהדרך ממעטת את השם וממעטת פרי' ורבי' מ"מ נתברך "ואעשך לגוי גדול". ודוקא ביעקב נתקיים הברכה שהיו לו ריבוי זרע, ומודגש שהם זרעו ("ואעשך לגוי גדול"), דכל ישראל נקראים בני ישראל על שם יעקב.

ברש"י (כח, ד): "את ברכת אברהם: שאמר לו ואעשך לגוי גדול והתברכו בזרעך, יהיו אותן ברכות האמורות בשבילך, ממך יצא אותו הגוי ואותו הזרע המבורך".

וצריך להבין מהו הצורך בפירוש, ומדוע מפרש רש"י דלא כפשטות לשון המשך הפסוק "לרשתך את ארץ מגורך"?

והביאור: בפשוטו של מקרא בכל פעם שישנו ברכה מבאר הכתוב את הסיבה לברכה ("בעבור תברכני נפשי בטרם אמות", ברכות העקידה היו "עקב אשר שמעת בקולי"), אך פה אין טעם לברכה, דבשלמא "וקל שדי- גו' ויפרך וירבך גו'" מובן שברכה זו קשור עם השידוך, אך מדוע ברכו ב"ויתן לך את ברכת אברהם"? ולכן אומר רש"י שגם "ברכת אברהם" קשור לשידוך, שיהי' לגוי גדול ושזרעו יהי' באופן ד"והתברכו בזרעך". אך יצחק הדגיש שזהו "ברכת אברהם" מפני שהדרך ממעטת את השם ופרי' ורביה כו' (כפירוש רש"י בענין "לך לך"), ולכן מברך את יעקב בברכת אברהם, שאמר לו הקב"ה "ואעשך לגוי גדול והתברכו בזרעך".

וממשיך "ויהיו אותן הברכות האמורות בשבילך", שברכות אברהם עצמם, שלא נתקיימו באברהם (שהי' לו רק בן אחד - דרק "ביצחק יקרא לך זרע"), יתקיימו ביצחק.

ועוד ענין בזה: בברכות שברך ה' את אברהם לאח"ז - "ושמתי את זרעך כעפר הארץ" ו"ככוכבי השמים" - לא מודגש שהזרע מתייחסים איליו, משא"כ בברכת "ואעשך לגוי גדול" - שמודגש שהזרע הם זרעו, וזה נתקיים ביעקב דכל ישראל נקראים בני ישראל.